

Temelji konservatorstva

Nosilec predmeta: doc. dr. Neža Čebrov Lipovec, doc. dr. Martina Blečić Kavur

Vsebina:

Študentje spoznavajo konservatorsko stroko v kontekstu aktivnega varstva dediščine: dokumentiranje, obravnavo, vrednotenje pomena, projektiranje, prezentacijo in vključevanje spomenikov v sodobnost.

Temeljni učni sklopi vsebujejo:

1:

Zgodovino in teorijo konservatorstva skozi ključne teoretične tekste (John Ruskin in William Morris, Viollet le Duc, Alois Riegl, Max Dvorak, Camillo Boito, Cesare Brandi, Giovanni Carbonara...) ter temeljne pojme (spomenik, spomeniško območje, naselbinska dediščina, urbani spomenik, kulturna krajina, nepremična in premična dediščina, snovna in nesnovna dediščina,...; kategorije posegov). *Cilj sklopa je pridobiti teoretično znanje in razviti sposobnost evidentiranja in posledično vrednotenja dediščine.*

2:

Dokumentiranje virov za celostno obravnavo dediščinskega objekta zaobjema raziskovanje in inventarizacijo arhivskih virov, popis in dokumentiranje obstoječega stanja z različnimi tehnikami (ročno merjenje, fotogrametrija, fotografija...), zbiranje primerjalnega gradiva. Sklop vsebuje tudi osnovno prepoznavanje gradbenih materialov in tipičnih patologij materialov. *Cilj sklopa je predstaviti študentom temeljne metode dokumentiranja arhitekturne dediščine.*

3:

Vrste posegov in postopkov obnove/varstva dediščine, od minimalnega posega vzdrževanja preko restavriranja in rekonstrukcije do rehabilitacije, prilagojene rabe (*adaptive reuse*) do prezentacije in revitalizacije. Posegi bodo predstavljeni na praktičnih primerih, doma in v tujini, in bodo vpeti v predhodno pridobljeno teoretično znanje o vrednotenju dediščine. *Cilj sklopa je uvesti študente v konservatorsko metodologijo in prakso.*

4:

Pravno ozadje konservatorstva skozi mednarodne in domače dokumente (Atenska karta 1931, CIAMova Atenska listina 1933, Beneška listina 1964, Pariška konvencija o Svetovni dediščini 1972, Amsterdamska konvencija 1975, Granadska konvencija 1985, Washingtonska listina 1987, DOCOMOMO 1991, Nara dokument 1994, Faro Convention 2005...). *Cilj sklopa je pridobiti temeljni vpogled v pravne okvirje ter varstvene režime in se priučiti usklajevanja pravnih in specifičnih strokovnih pogledov pri sprejemanju odločitev o posegih ter vgrajevanju v prostorske dokumente.*

5:

Posebno poglavje predstavlja aktivno konservatorstvo, kjer se seznanijo z načinom izdelave celostnega konservatorskega programa, kjer združijo vse pridobljeno znanje iz zgoraj naštetih sklopov ter ga nadgradijo s ključnimi poudarki z novimi pojmi o ekonomskih (turizem in lokalni trajnostni gospodarski razvoj) in družbenih vidikih (vključevanje prebivalcev in lokalne skupnosti). *Cilj sklopa je seznaniti študente z ekonomsko-socialno vpetostjo dediščine v lokalno realnost. Z združevanjem pridobljenih znanj se študentje naučijo postopka izdelave konservatorskega programa in njegov potencial v smislu upravljanja.*

Cilji in kompetence:

V konservatorski stroki postaja aktivno celostno varstvo, ki zajema spomenike in njihovo kulturno, naravno in socialno-ekonomsko okolje, ključna naloga.

Cilji predmeta so predstaviti in aktivno obravnavati konservatorstvo grajene dediščine kot teoretično in praktično področje nujnega sodelovanja različnih, ne le humanističnih disciplin. Študentje osvojijo temeljno znanje o vlogi ohranjanja dediščine, pomembne za posameznika in širšo družbo, o filozofskih podlagah ter definicijah dediščinskih sklopov ter konservatorskega dela, o domačih in mednarodnih pravnih okvirih varovanja kulturne in naravne dediščine, o različnih konservatorskih praksah (oblike varovanja ter kategorije posegov) ter o vlogi ohranjanja dediščine v lokalnem gospodarstvu.

Tako strukturiran program študente pripravi na delo v praksi, saj se seznanijo z vlogami različnih pristojnih disciplin, o načinih sodelovanja med njimi ter o vlogi lastnih - humanističnih ved.

Pridobljeno znanje se bo torej osredotočalo na vlogo temeljnih humanističnih ved, torej na znanja o zgodovinskem razvoju poselitve prostora srednje Evrope in Sredozemlja, odnosu med naselbinsko morfologijo in stavbno tipologijo, tipičnih arhitekturnih spomenikov v širšem prostoru Slovenije, njihovih posebnostih in kvalitetah. V tem pogledu je predmet nadaljevanje „Arhitekturne dediščine“ iz 3. letnika I. stopnje. Študentje se priučijo metod in načinov, kako svoje temeljno znanje uporabiti v aktivnem in trajnostnem varovanju ter upravljanju varovanja kulturne, predvsem arhitekturne dediščine.